MaDok-filmek IV.

Néprajzi Múzeum
Museum of Ethnography

Hangok, helyek, közösségek

Open call

A Néprajzi Múzeum MaDok-programja 2026-ban pályázatot hirdet mozgóképes alkotások, dokumentumfilmek megvalósítására az adott naptári évi teljesítéssel. A felhívás témaválasztása a zenei közegek és közösségek helyteremtő gyakorlatára, mindennapjaira és eseményeire koncentrál: *Hangok, helyek, közösségek* címmel.

Inspiráció

A budafoki kísérleti lakótelep betonpadján két srác ül, az egyik pocót szív, a másik a telefonjáról zenéket mutat neki. Egy építkezésen Makita rádió szól, olyan hangosan, hogy versenyre kell a betonkeverő zajával. Egy falusi művelődési házban a helyi nyugdíjas kórus tart próbát, a szólampróba hangjai kiszűrődnek az utcára. Egy Gutenberg téri házibuliban a DJ chipset majszol, és nem enged zenét kérni. Egy fiú a körúton nullkezezve biciklizik, fülében AirPods, a feje finoman mozog a zene ritmusára. Egy elhagyatott gyártelepen koncert közben valaki letesz egy kerti műanyag széket a tánctér közepére, onnan hallgatja a zenét. Egy rákospalotai ház gyerekszobájában hárman ülnek a számítógép fölött, és zenét csinálnak, miközben olyan hangosan káromkodnak, hogy rendre inti őket az egyikőjük anyukája. Egy belvárosi palota eldugott termében annyian táncolnak a zenére, hogy megolvad a levegő, miközben a zenészek bokáig érő bundában játszanak. Egy hordó formájú kiskocsmában már mozdulni is nehéz, nemhogy táncolni, de az alkalom szülte zenészek vadul húzzák. Egy bérház lakásában a galérián egy szerelmespár fekszik reggel másnaposan, a fiú Youtube-ról klipeket mutat a lánynak. Egy tikkasztó vasárnap délután a szomszéd kertjéből áthallatszó fűnyíró zúgása keveredik a közeli fészerből kiszűrődő rádió hangjával, amit egy bácsi hallgat barkácsolás közben.

Milyen zene szól ezeken a helyeken? Kik és hol csinálják ezeket a zenéket? Kik és hol hallgatják? Milyen élethelyzetek és tapasztalatok fűződnek ezekhez a helyekhez, közösségekhez és alkalmakhoz?

A pályázat témája: Hangok, helyek, közösségek

A MaDok-filmek IV. pályázati felhívása a kortárs zenei kultúrák kutatását tűzte ki célul. **A kiírás a zene, a közösségek és helyek viszonyának vizsgálatát hangsúlyozza, amelyekhez sajátos terek, ízlésvilágok, szimbólumok, ikonográfia, szóbeliség, rítusok és közegek kapcsolódnak.**

A zene a hétköznapi kultúra vizsgálatának egy lehetséges médiuma. A pályázatban többek között Raymond Williams kultúraelméletére támaszkodunk, aki a zenét – a művészet más ágaihoz hasonlóan – egy adott kor kifejezési formájának, egyfajta „érzelmi struktúrának" tekinti, amely időről időre tükrözi a hétköznapi világtapasztalásokat és ezek változásait; képlékeny, formálható, de maga is dinamikus, akár társadalmi, gazdasági és ideológiai változást indukáló médium. **A zene viszonyrendszerei, motivációi, intézményei, fogyasztói, alkotói és helyei a kortárs kultúra szerves részei – megfigyelhetők, dokumentálhatók, így elemezhető társadalmi és kulturális közeget teremtenek.** A zenét irányzatoktól, műfajoktól és stílusoktól független entitásként értelmezzük, amely lehet elit, populáris, mainstream, alternatív, underground, széles közegben ismert vagy szubkultúrákhoz köthető. **A zenei kultúrák mentén alakuló közösségek, ezek motivációi, attitűdjei, világképük, viselkedésük, a társadalomhoz és a kultúrához való kapcsolódásuk vizsgálata a pályázati kiírás fő vonala. Ide tartozik a zenét és a közeget alakítók, játszók, éneklők, komponálók szerepének, illetve a zene létrehozása, bemutatása, előadása és befogadása helyeinek és helyszíneinek vizsgálata egyaránt.** Mi a viszonya a helyszínnek a zene készítéséhez és előadásához? Miként tanulmányozható a társadalmi és kulturális térhasználat? Ezek hogyan viszonyulnak a közönséghez és a közösségekhez? A kutatás terepe Magyarország, a főváros és a fővároson túli nagy- és kisvárosok, kisebb és nagyobb települések vagy falvak, időkerete pedig 2010-től napjainkig.

Kortárs kutatás és Mozgóképes dokumentálás

A MaDok-filmek sorozatot a Néprajzi Múzeum MaDok-programja hívta életre: a mindennapi életvilágok filmes és mozgóképes dokumentálására. A korábbi pályázatok keretében, 2008 és 2011 között 9 dokumentumfilm készült, amelyekből két DVD-kiadványt jelentetett meg a múzeum. 2024-ben újra lehetőség nyílt a pályázat kiírására, a hétköznapi kreativitás témájában. Ekkor négy újabb alkotás született, amelyeket dokumentumfilmes fesztiválokon is díjaztak. Most negyedik alkalommal lehet jelentkezni a programba.

A pályázat elbírálása során elsőbbséget élveznek azok a megközelítések, amelyek a néprajztudomány és a kulturális antropológia tudományos módszereiből is inspirálódnak, mint például a **terepmunka-kutatás, az akciókutatás, a részt vevő megfigyelés, a részvétel és az együttműködés, a vizsgált közösségek aktív bevonása a kutatási és dokumentálási folyamatba**. Mindezek mellett az **öndokumentáció** és az **önetnográfia** is releváns megközelítési módot jelent. A jelenkor dokumentálása és archiválása szempontjából érdekes és izgalmas témájú és szemléletű pályázatokat várunk, amelyek a leíráson és **bemutatáson túl történetet mesélnek, elemző és kritikai szemmel** tekintenek tárgyukra: a hangokra, a helyekre és a közösségekre. Olyan hallgatók, kutatók, filmes szakemberek, művészek, közösségek és szervezetek jelentkezését is várjuk, akik maguk is tagjai vagy külső megfigyelői a zenei közegek hely- és közösségteremtő világának.

Fogalmak

kulturális rendszer, zenei kultúra, zenei szubkultúra, társadalmi térhasználat, zenei fogyasztás, popkultúra, zeneipar, underground, mainstream, stíluspluralizmus, szimbolikus ellenállás, barkácsolás és hétköznapi kreativitás, metanyelv, ikonográfia, különbség és különbségtétel, ízlésvilág, érzések struktúrája, attitűd, zene és mozgás, közös zenehallgatás, zaj, kulturális tőke

Műfaji keretek

A *Hangok, helyek, közösségek* című pályázati felhívás nem szabja meg a filmes, mozgóképes dokumentáció műfaji határait: készülhet terepen forgatott dokumentáció, szerkesztett interjú, egy témát leíró jelleggel bemutató etnográfiai film, elemző alkotás, videóesszé vagy akár dokufikció. **A filmek a rövidfilmek kategóriájában kell, hogy maradjanak és 15-45 perc hosszúságig terjedhetnek.**

Fontos azonban, hogy a választott téma és nézőpont világosan bontsa ki az alkotók és a szereplők kapcsolatát a témakiíráshoz: a jelenség idő- és térbeliségét, működési mechanizmusait, az emberek és a terek viszonyát. A sokoldalú, elgondolkodtató, időből és térből nem kiragadott, elemző és kritikus megközelítések mindenképp előnyt élveznek a pályázatok elbírálásában.

Megvalósítás

A benyújtott pályázatokból a tervek szerint 3-4 alkotás megvalósítására lesz lehetőség, alkotásonként bruttó 2-3 millió forint nagyságrendben. A pályázatokat szakmai zsűri bírálja, az elkészült alkotások bemutatására a Néprajzi Múzeum 2026 decemberében premiervetítést szervez, a filmek pedig bekerülnek a Múzeum filmgyűjteményébe. A pályázat keretében kiválasztott alkotások megvalósítása érdekében a Múzeum a vállalkozási és felhasználási feltételek rögzítésére szerződést köt az alkotóval.

A pályázat beadása, Pályázati dokumentáció

A pályázati anyagnak tartalmaznia kell:
- az alkotó(k) szakmai anyagát: CV és/vagy portfólió
- a megvalósítani kívánt filmterv szöveges bemutatását:
  - egy rövid, max. 500-600 karakteres összefoglalót és
  - egy max. 2-3 oldal terjedelmű részletesebb szöveges kifejtést
- a filmtervhez tartozhat storyboard: ez lehet rajz, fotó, snitt, inspirációs referenciák;
- a megvalósítás részletes költségtervét
- a megvalósítás időbeli kereteit
- az alkotók, és alkotótársak felsorolását

Beadási határidő: **2026. március 6.**
Elbírálás: **2026. március 31.**
Szerződéskötés: **2026 április 30-ig**
A pályázat teljesítése, a kész filmek leadása: **2026. november 15.**

Információk röviden

Pályamű témája: **hangok, helyek, közösségek**
Hossza: **15–45 perc**
Műfaja: **dokumentumfilm, etnográfiai film, antropológiai film, dokufikció, videóesszé**
Technikája: **digitális, analóg**
Nyelve: **magyar, angol felirattal**

Pályázatot adhatnak be: egyéni vállalkozók, jogi személyek (pl. gazdasági társaságok, egyesületek, alapítványok, intézmények, egyetemek). Közös pályázat is benyújtható. A Néprajzi Múzeum a megvalósított filmekre területi és időbeli korlátozás nélküli- az átdolgozás kivételével- minden felhasználási módra kiterjedő és átruházható felhasználási jogot igényel.
A pályázók a létrehozott filmekkel további pályázatokon, filmfesztiválokon vehetnek részt.
A Néprajzi Múzeum és az alkotók felhasználási jogait részletesen a pályázókkal megkötött szerződés rögzíti.

A pályázat beküldése és a pályázattal kapcsolatos további információk:

Zsoldos Anna muzeológus,
Néprajzi Múzeum MaDok-program
zsoldos.anna@neprajz.hu